

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 130/2013-19

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 19. marca 2013 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. M. L., K., zastúpeného advokátkou JUDr. M. S., K., pre namietané porušenie jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 13 Co/63/2012, 13 Co/64/2012 z 27. novembra 2012 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. M. L. o d m i e t a pre neprípustnosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 25. januára 2013 doručená sťažnosť Ing. M. L., K. (ďalej len „sťažovateľ“), pre namietané porušenie jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského

súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 13 Co/63/2012, 13 Co/64/2012 z 27. novembra 2012.

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že rozsudkom č. k. 12 C/7/2011-251 zo 14. februára 2012 Okresný súd Prešov (ďalej len „okresný súd“) v celom rozsahu zamietol žalobu sťažovateľa vystupujúceho v procesnom postavení žalobcu v 1. rade, ako aj ďalších žalobcov (spolu aj „žalobcovia“), ktorou sa domáhali určenia, že spoluvlastnícke podiely žalovaných v 1. a 2. rade na nehnuteľnostiach patrili ku dňu ich prechodu do vlastníctva štátu (v dôsledku ich vyvlastnenia) do vlastníctva právnej predchodkyne žalobcov (ďalej len „poručiiteľka“).

Na základe odvolania žalobcov krajský súd rozsudkom sp. zn. 13 Co/63/2012, 13 Co/64/2012 z 27. novembra 2012 rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil.

Sťažovateľ tvrdí, že krajský súd sa vôbec nezaoberal odvolacími námietkami žalobcov, iba sa bez ďalšieho stotožnil so závermi okresného súdu, v dôsledku čoho je jeho rozhodnutie z hľadiska právnej kvalifikácie zisteného skutkového stavu nepreskúmateľné a zmätočné. Ani z napadnutého rozhodnutia krajského súdu sa sťažovateľ nedozvedel, aká právna úprava bola na daný prípad aplikovaná – či uhorské obyčajové právo alebo Občiansky zákonník č. 141/1950 Sb. (tzv. „Stredný občiansky zákonník“), t. j. na základe akého právneho predpisu bolo posudzované splnenie podmienok vydržania na strane poručiiteľky. Poručiiteľka vstúpila do držby „sporných“ spoluvlastníckych podielov na rodinnom majetku v roku 1931. V tom čase sa k vydržaniu vlastníckeho práva nevyžadoval právny titul nadobudnutia, ale podstatnou bola iba dobrá viera vydržateľa, že mu vec patrí. Nepoctivosť držby musel preukazovať ten, kto ju popieral, a nie vydržateľ. Vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že poručiiteľka tieto podiely až do ich vyvlastnenia bez prerušenia ako svoje skutočne držala a užívala ako vlastníčka, pričom v tomto rozsahu si voči štátu plnila všetky povinnosti vlastníka a aj štát s ňou ako s vlastníkom jednal.

Napadnuté rozhodnutie spočíva aj v nesprávnej právnej kvalifikácii v časti, v ktorej krajský súd na posilnenie argumentácie okresného súdu uviedol, že poručiiteľka nespĺnila ani podmienku dĺžky vydržacej lehoty, ktorá podľa uhorského obyčajového práva bola v prípade nehnuteľností 32 rokov. Keďže k vyvlastneniu uvedených podielov došlo za účinnosti tzv. „Stredného občianskeho zákonníka“, krajský súd síce ďalej správne odcitoval znenie jeho prechodného ustanovenia (§ 566 ods. 1 a 2) upravujúceho plynutie lehôt, avšak s uplynutím novostanovenej 10-ročnej vydržacej lehoty sa vo vzťahu k poručiiteľke nijako nevysporiadal. Podľa citovaného zákona musela poručiiteľke 10-ročná vydržacia lehota uplynúť už v roku 1961. Aj z predloženého výpisu z pozemkovoknižnej vložky vyplýva, že uvedené podiely prešli v dôsledku ich vyvlastnenia do vlastníctva štátu až 5. decembra 1962.

Napriek tomu, že žalobcovia krajský súd požiadali, aby v prípade, ak potvrdí rozhodnutie súdu prvého stupňa, pripustil proti tomuto rozhodnutiu dovolanie kvôli posúdeniu otázky po právnej strane zásadného významu (t. j. či samotná vedomosť vydržateľa o tom, že v pozemkovej knihe je ako vlastníak vedená iná osoba, postačuje sama osebe bez ďalšieho na konštatovanie, že držba nebola dobromyseľná), tento ich návrhu nevyhovelo, ale len stroho konštatoval, že v tejto veci existuje rozsiahla judikatúra, pričom žiadnu konkrétnu judikatúru neuviedol.

Sťažovateľ uviedol, že spolu s ostatnými žalobcami podal proti napadnutému rozhodnutiu krajského súdu dovolanie podľa § 237 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku, hoci je presvedčený, že v dovolacom konaní nebudú úspešní. Z dôvodu zachovania lehoty na podanie sťažnosti preto ústavný súd žiada, aby vyčkal do rozhodnutia o tomto dovolaní Najvyšším súdom Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“).

V petite sťažnosti sťažovateľ žiadal, aby ústavný súd v náleze vyslovil, že rozsudkom krajského súdu sp. zn. 13 Co/63/2012, 13 Co/64/2012 z 27. novembra 2012 bolo porušené základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, aby napadnuté rozhodnutie

krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, a aby sťažovateľovi priznal náhradu trov právneho zastúpenia.

II.

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Predmetom sťažnosti je námietka porušenia základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom krajského súdu sp. zn. 13 Co/63/2012, 13 Co/64/2012 z 27. novembra 2012.

Sťažovateľ uviedol, že proti napadnutému rozhodnutiu krajského súdu podal 21. decembra 2012 dovolanie.

Vzhľadom na túto skutočnosť, ako aj na to, že dovolacie konanie ešte nie je skončené, musela byť sťažnosť sťažovateľa odmietnutá pre jej predčasnosť, pretože o ochrane označených práv, ktorých porušenie namieta, bude vo vzťahu ku krajskému súdu rozhodovať najvyšší súd ako súd dovolací. Súbežné podanie dovolania a sťažnosti ústavnému súdu navodzuje situáciu, keď uvedený princíp subsidiarity síce vylučuje právomoc ústavného súdu, ale iba do rozhodnutia najvyššieho súdu o dovolaní. Tejto situácii zodpovedá aplikácia § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde, podľa ktorého je sťažnosť neprípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje.

Ústavný súd preto zaujal názor (podobne napr. I. ÚS 358/09, III. ÚS 26/09, III. ÚS 109/2010, III. ÚS 114/2010, III. ÚS 199/2010), že v prípade podania mimoriadneho opravného prostriedku (dovolania) a súbežne podanej sťažnosti ústavnému súdu je sťažnosť považovaná za prípustnú až po rozhodnutí o dovolaní.

Ústavný súd sa v daných okolnostiach musel zaoberať aj úvahou, aké dôsledky bude mať pre sťažovateľa prípadné posúdenie dovolania najvyšším súdom ako dovolania neprípustného. V súvislosti s týmto prípadom ústavný súd, majúci na zreteli účel základného práva na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru, konštatuje, že v prípade procesného rozhodnutia najvyššieho súdu o dovolaní bude sťažovateľovi lehota na podanie sťažnosti ústavnému súdu považovaná za zachovanú aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu krajského súdu (porovnaj tiež rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva

z 12. novembra 2002 vo veci Zvolský a Zvolská verus Česká republika, sťažnosť č. 46129/99, body 51, 53 a 54). A contrario potom platí, že v prípade vecného posúdenia a rozhodnutia najvyšším súdom o dovolaní bude mať sťažovateľ k dispozícii už iba podanie sťažnosti ústavnému súdu, čo sa týka tohto rozhodnutia, za obvyklých podmienok.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti sa ústavný súd podanou sťažnosťou meritórne nezaoberal, ale podľa zásady ratio temporis ju vo vzťahu ku krajskému súdu odmietol ako neprípustnú pre predčasnosť podľa § 53 ods. 1 v spojení s § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 19. marca 2013